Ч. 136 Середа 19 червня (2 липня) 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с

Соійм краєвий.

(7-те засїданє І-ої сесиї)

Вчерашне засїданє соймове розпочало ся о години 10½ перед полуднем. На порядку дневнім засїданя: 1) Пять справоздань Видїлу краєвого до першого читаня в справі правних средств від постанов репрезентаций повітових і громадских (закон предложений другий раз в наслїдок відмови ціс. санкциї), в справі заснованя рускої ґімназиї в Станиславові, в справі пропінацийного фонду з замкненем рахунків за рік 1901, та з прелімінарем на рік 1903, — в справі чинностий Видїлу в обсягу краєвого промислу і в справі шпиталю в Долинї. 2) Перше читанє самостійних внесень посольских, між ними: внесеня пос. Ґнєвоша з проєктом закона лісового; п. Буйновского в справі зміни закона дорогового; пос. Стапіньского о заведенє польскої урядової мови на зелізницях, телеґрафах і почтах, п. Целецкого в справі скликаня анкети задля обдуманя средств помочи для дрібної хлїборобскої людности; пос. Стояловского о уділенє субвенциї в кводї 26.000 корон спілці: „Народна охорона і поміч“ в Бялій; п. Розвадовского о помноженє числа евіденцийних ґеометрів; п. Стапіньского в справі виплати громадам додатку з пропінацийного фонду за роки 1893 до 1897; руского клюбу в справі увільненя селяньских і маломіщаньских домів двох найнизших податкових кляс від всіх додатків краєвих і громадских, на час їх увільненя від державного податку домово-клясового, і подібне внесенє о виданє Видїлом краєвим поученя що до увільненя від державного податку нововибудованих домів (внескодавець о. Мазикевич); — 3) шість справоздань комісийних о внесенях і предложенях посольских, Видїлу і правительственних — так назв. друге читанє — між тими в справі частинної зміни закона о уживаню приватних оґерів, і в справі зорґанїзованя систематичного надзору над господаркою повітів і громад.

Перед приступленем до повисшого порядку дневного відчитано ряд петиций і внесень. Між петициями відчитано також 4 петициї громад долиньского повіту о будову мосту на ріці Сьвіча коло Княжолуки (внесені на руки пос. о. Богачевского) і петицию тов. „Просьвіта“ о виплаченє субвенциї за рік 1901 внесену via руский клюб на руки пос. дра Могильницкого.

З внесень відчитано: внесенє пос. Гурика і тов. в справі приспішеня реґуляциї ріки Бистрицї.

З інтерпеляций відчитано між иншими три рускі інтерпеляциї, а то: а) пос. Остапчука і тов. в справі невиплаченя громадам був. округа Тернопіль належитостий за роботи при дорогах Підволочиска-Збараж і Броди Тернопіль; 2) пос. Остапчука і тов. в справі прилученя присілка Адамівки до Красносілець і 3) пос. дра Короля і тов. в справі ради громадскої в Жовкві.

З порядку приступлено до перших читань предложень Видїлу краєвого, які відіслано до комісий — в справі правних средств від постанов репрезентаций повітових і громадских до правничої; в справі основаня рускої ґімназиї в Станиславові до шкільної, в справі рахунків пропінацийного фонду до буджетової; в справі чинностий з обсягу промислу до промислової і в справі узнаня за публичний шпиталь в Долинї до комісиї санітарної.

З порядку наступило друге читанє предложень: правительства що до заборони пашеня спільного приватних оґерів з клячами (закон) і Видїлу краєвого що до збільшення статуту урядників видїлу о одного радника, секретаря і ад'юнкта задля лїпшого контрольованя господарки повітової і громадскої (резолюция) — котрі ухвалено в другім і третім читаню. При тім вивязує ся довша дискусия на тему господарки по громадах і повітах, в котрій забирають голос пос. Стапіньский, Ґноїньский, Стояловский, Верещиньский, Ст. ґр. Бадені та справоздавець.

Наступило перше читанє 12 внесень посольских відчитаних на попередних засїданях, котрі відіслано до відповідних комісий.

На тім засїданє о год. 3 замкнено.

Президував зразу маршалок — опісля віцемаршалок, Митрополит Шептицкий.

ФОМА ҐОРДЄЄВ.

(З российского — Максима Ґорького.)

I.

Шістьдесять лїт тому назад, коли на Волзї здобувало ся міліони з казочною скоростию, на однім із суден богатого купця Заєва служив водолієм [1]) молодий парень Гнат Ґордєєв.

Сильно збудований, красний і не дурний, був він одним із тих людий, котрим всегда і всюда щастє сприяє, не тому, що они таланoвиті і трудолюбиві, але скорше тому, що розпоряджаючи великим засобом енерґії, они на дорозї до своїх цїлий не уміють, ба навіть не годні застановляти ся над вибором средств та окрім своєї волї, иншого закона не знають. Иноді они зі страхом о своїй совісти говорять, часами на правду мучать ся в борбі з нею, але совість, — то сила непобідима лише для слабодухів; сильні противно запановують скоро над нею, і віддають єї на услуги своїм бажаням, позаяк несьвідомо відчувають, що коли би дали їй простір і свободу, она зломила би їм житє. Они приносять їй в жертву лиш днї; коли-ж лучить ся, що она заволодіє їх душами, то они, хоч знеможені нею, нїколи не уважають себе за розбитих, і так само здорово та сильно живуть під єї покровом, як жили й без неї....

В сороковім році житя був вже Гнат Ґордєєв сам властителем трех пароходів і десяти суден. На Волзї уважали єго за богатого і умного чоловіка, але дали єму прізвище: — „Бісноватий“ (Шалений), позаяк житє єго не текло рівномірним руслом, як у других людий, єму подібних, але шумячи безпастанно бурливо, виривалось із свого русла далеко від наживи, — тої головної цїли житя сего чоловіка. Було як би трох Ґордєєвих, або як би в тїлї Гната були неначе три душі. Одна з них, найсильнїйша, була лише захланна, і коли Гнат своє житє підчиняв єї приказам, тоді був просто чоловіком, що охвачений непоборимою страстию до роботи. Та страсть горіла в нїм в день і в ночи, він цїлий віддавав ся їй, і нагарбуючи всюди сотки і тисячі рублїв, здавалось, нїколи не міг насититись шелестом і звуком гроший. Він метушив ся по Волзї верх і вниз, наставляючи і укріпляючи на нїй сїти, котрими ловив золото; він скуповував по селах збіже і возив єго в Рибіньск на своїх суднах; він здирав і обманював, не замічаючи иноді того, а иноді замічав, та ликуючи, сьміяв ся тоді явно з тих, котрих обманув, а в божевільности свого грошелюбства взносив ся до поезиї. Однак посьвячуючи так много сили тій погони за рублем, не був він захланним, в тіснім значіню того слова, та навіть деколи оказував непонятну, але й правдиву рівнодушність для свого богацтва. Раз, в часї коли леди спливали на Волзї, стояв він на березї, а видячи, як лїд ломить єго нове сорокпяти-сяжневе судно, здусивши до стрімкого берега, приговорював крізь зуби:

— Так, добре.... ну, еще.... тисни, дави!.... Ну ще раз!.... ррз!....

— Що, Гнате, — спитав єго кум Маякин, підходячи до него, — чи не витискає лїд у тебе з мошонки з яких десять тисяч?

— Нїчого не шкодить. Заробимо других сто.... а диви, як Волга працює! що? Не гарно? Она мати, всю землю може перевертїти, як глину ножем.... диви, диви! Ось маєш і мою „Бояриню!“ Всего одну воду поплавала.... Ну, може справимо їй поминки?

Судно роздавилось на кусники. Гнат з кумом, сидячи в господї на березї, пили горівку і глядїли через вікно, як разом з ледом по ріці несли ся відломки „Боярині“.

— Чи жаль тобі, Гнате, за ним? — спитав Маякин.

— Ну, за чим жалувати? Волга дала, Волга й взяла.... чей не руку менї відірвало....

— Все таки....

— Що, все таки? Бодай хоч сам видів, як все то діялось... На будуче наука. Шкода лиш, що не видів як у мене „Волґар“ горів. Як то десь красно мусить виглядати, коли на водї, серед темної ночи такий костир бухає полумінюю, що? То був один з більших пароходів....

— Чи може й єго жаль не було?

— Парохода? Парохода.... жаль було, таки так.... Ну, алеж то глупота, раз шкода. І що з того прийде? Хиба плач, а слези пожару не угасять. Чорт бери, нехай горять пароходи.... нехай все згорить — плюю на все!

[1]) той, що вичерпує воду з судна.

Новинки.

Львів дня 1-го липня 1902.

— **Ц. к. краєва рада шкільна** ухвалила на засїданю дня 20-го червня с. р.: затвердити іменованя: о. Тому Шумилу на духовного члена гр.-кат. обряду до окруж. шк. ради в Переворску; о. Николая Колтуняка на духовного члена греко-кат. обряду до окр. шк. ради в Ряшеві, о. Сильвестра Стецяка на духовного члена гр.-кат. обряду до окр. шк. ради в Раві, о. Володислава Дорожиньского на духовного члена гр.-кат. обряду до окр. шк. ради в Долинї, назначити Ант. Вінковского управителя в Старім Самборі, на другого представителя учительского званя в окр. шк. раді в Старім Самборі; затвердити вибір: кс. Фр. Скарбовского, катехита муж. учит. семинариї в Станиславові, на представителя учительского званя до окр. шк. ради в Станиславові; іменувати: Стан. Маєрского директором 6-кл. школи вид. жін. ім. Ядвиги у Львові; Людвика Князя управителем 4-кл. школи в Єзуполи; Каз. Ющакевичівну учителькою 5-кл. школи вид. жін. в Яслї; о. Софрона Соколовского учителем гр. кат. релїґії 5-кл, шк. муж. в Жовкві; Й. Ґерописа управителем 3-кл. школи в Черняві; Мих. Воробця в Острові, Дениса Федорука в Оріхівци, учителями і учительками 1-кл, шкіл; Віктора Квасницкого в Касперівцях, Івана Гіттера в Ляшках, Теклю Малиновску в Волосові, Герм. Ляутербахівну в Ямнії, Франц. Купку в Дорі, Меч. Длуґоша в Радохонцях, Стефана Тшнадля в Йодловій II., Ядв. Маєвску в Угринові долїшнім, Николая Пушкара в Туміри, Анну Салямонівну в Боровії, Івана Петрицкого в Комарівцї, Петра Волянчика в Зарубинцях.

— **Іспит зрілости** в львівскій школї реальнїй відбув ся в днях від 21-го до 31-го мая с. р. Сьвідоцтво зрілости одержали: В відділї А): Ст. Арвай, Й. Біркман, Р. Бірувка (з відзн.), Л. Даймель (з відзн.), Фр. Домбровский, М. Добжаньский, Б. Ігнатович, А. Якубек, Р. Янеллї, Б. Ярецкий, К. Коморнїцкий, В. Кренцїпрох, М. Криньский, Стефан Манастерский, Ю. Маньковский, Е. Мяновский, Ж. Пехорский (з відзн.), Ст. Полудневский (з відзн.), М. Пшибиловский, Й. Розенбуш, Р. Рудковский, В. Шмід, Л. Стахевич, Е. Тіль, Ст. Вікторін (з відзн.), Й. Врублевский, Т. Керский (екстер.) — В відділї Б): Й. Арвін, Г. Феллер, А. Ґебгард, Н. Ізак (з відзн.), Р. Януш, В. Юффе, Юрий Котович, Ст. Красуский, В. Кроґульский, М. Лозїньский, Стефан Лукасевич, А. Марконї, Я. Маєр, В. Оґродзїньский, Е. Ожеховский, Б. Озарский (з відзн.), Т. Перуц, А. Шенфельд, М. Стемплер, Г. Шелїґа (з відзн.), Ж. Труханович (з відзн.), Ф. Тиский, К. Медвеский, Ч. Закшевский, К. Зельонка і Р. Льохшмід. 4 учеників одержало поправку, а двох репробовано на рік.

— **Вступні іспити** до кляси приготовляючої і до кляси I. в ц. к. рускій ґімназиї в Коломиї розпічнуть ся перед фериями дня 15-го липня (по фериях дня 1 вересня). День перед іспитом має явити ся в канцелярії ґімназияльній кождий ученик враз з вітцем або опікуном і принести з собою метрику (безусловно), а котрий скінчив III. взглядно IV. клясу народної школи також шкільне сьвідоцтво. — Вступна такса до кляси приготовляючої виносить 2 корони, а до I-шої кляси 6 корон і 20 сот.

— **Осїнні маневри XI. корпуса** відбудуть ся сего року в станїславівскім повітї. Дня 19 серпня вийде львівска залога на поле маневрів: піхота поїде зелїзницею до Єзуполя, Галича і Тисьменицї, а кавалерия і артилерия помашерують. Коло сих міст буде відбувати ся головна борба до дня 25 серпня, а від 26 серпня аж до 4 вересня межи Тисьменицею, Товмачем і Нижневом. Послїдна стичка дивізиї з дивізиєю відбуде ся в днях 5 і 6 вересня. Дня 7 вересня всї войска вернуть назад до своїх ґарнїзонів.

— **Краєвий курс для писарів громадских** закінчив ся вчера торжественно в присутности шефа департаменту громадского краєвого Видїлу, п. Верещиньского. На сїм курсї було 41 учеників, що одержали сьвідоцтва уздібненя, межи тими з відзначенем, 18 з дуже добрим успіхом, 13 з добрим, а прочі з достаточним.

— **Віщий льотерийник.** Недавно тому судили в Неаполи чоловіка, котрий радив другим за гроші, які ставити нумери на льотерию, а справа ся стала случайно таки інтересна, що годить ся тут єї розповісти. „Віщий“, то дуже характеристична і типова фіґура межи Неапольцями; він ворожить ті числа, які вийдуть на льотериї при найблизшім тягненю. То неаби яка благодать! — скаже кождий. За маленькі гроші можна в Італії виграти богато тисячів лїр (корон). Як звістно, ставить ся в льотериї на числа від 1 до 90. Хто „трафить“ два з тих нумерів (в Італії називають то „амбо секко“), то виграє за кожду лїру 250 лїр; коли же хтось трафить три нумери (терно секко), то дістає за одну лїру 4000 лїр. Отже здавало би ся, що такий віщий льотерийник, то страшенно богатий чоловік; коли він знає які вийдуть нумери, то мабуть, що тижня забирає гроші з льотерийної каси. Тимчасом так не єсть; віщий (єго називають по італїяньски „лїспірато“), уміє, що правда, виворожити добре другим, але сам собі не може, звичайно як кождий той, що уміє другим радити а собі не може. Коли би він сам поставив то не виграв би. Але навіть і другим людем не сьміє він від разу сказати нумери, бо також не вийшли би; він лиш нараз стає віщим, заверне очима, задре голову до гори, зачне кидати собою і тогди говорить якісь слова, а ті котрим він віщує, мусять собі запамятати їх і зараз у всїляких єгипетских і неєгипетских сонниках вишукати відповідні нумери і поставити їх на льотерию. Розуміє ся, що віщий не віщує за дармо, а коли він сам не може виграти на льотериї, то чей зовсїм справедливо, щоби єму за єго віщоване платити, бо преці й він хоче жити, а добре віщоване то й межи братами варто бодай яких 10 лїр. А коли він часом й помилить ся, то що він тому винен? Він же хотів як найлїпше, злого наміру не мав, то й нїхто не повинен на него нарікати або ще й позивати за обманьство. Так бодай думав собі віщий Віченцо Еспозіто і віщував як міг та доки міг, аж ось недавно запізвали єго за обманьство. Він привів до суду богато сьвідків, котрі дїйстно посьвідчили, що Еспозіто їм добре вивіщував, бо они всї виграли на льотериї. Але то все не помогло. Бідного віщуна засудили на 4 недїлї арешту. Він заповів відклик від сего вироку, а відтак нараз як би щось до него приступило і він став в суді віщувати. Завертаючи очима та розкладаючи руками сказав він до судиїв: „От видите, сонце сьвітило о півночи!“ Судиїв зібрала охота поставити також на льотериї; підхопили слова віщуна і вишукали в якімсь соннику, що то мусять бути числа 8 і 10; поставили на льотерию і на диво нумери вийшли при найблизшім тягненю. Тепер питає цїлий Неаполь, як рішить справу Еспозіта висший суд?

Коби лиш душа горіла до роботи.... а знов все верне ся.... чи не так?

— Ну так — сказав Маякин, усьміхаючись. — Правду кажеш.... А хто так говорить, того хоч до сорочки роздягни, а він все буде богатий....

Хоч страти тисячів принимав Гнат байдужно, все таки знав вартість кождої копійки; він навіть бідним давав рідко і то лише тим, котрі були зовсїм неспосібні до працї. А коли о милостиню просив чоловік трохи здоровий, Гнат остро говорив:

— Забирайсь! Ще можеш працювати.... Іди і поможи мому наймитови гній вивозити, дам тодї сїмдесять копійок....

В хвили запалу до працї відносив ся до людий остро і без милосердия; він і собі супокою не давав в погони за рублями. А нараз — звичайно то дїялось весною, коли все на земли стає так чудово гарним а з синього неба віє на душу таким милим леготом — Гнат Ґодєєв як би відчував, що він не паном своєї працї, а низьким рабом єї. Він задумував ся і допитливо споглядаючи довкола себе з під густих нахмурених бров, цїлими днями ходив насуплений і злий, так як би мовчки питав о щось а бояв ся голосно спитати. Тодї в нїм пробуджувалась друга душа, дика і похітлива душа голодом подразненого зьвіра. Зухвалий для всїх і цинїчний, він пив, гуляв і упоював других, він доходив до божевільности, — в нїм просто вибухав вулькан найнизших інстинктів. Здавалось, він з лютостию рвав тодї ті кайдани, котрі сам на себе сковав і носив, він рвав їх і не мав сили розірвати.

Обшарпаний, брудний, з лицем опухлим від пияньства і безсонних ночий, з божевільними очима, страшний і ревучи охриплим голосом, він гонив по містї з одної закутини у другу, не числячись кидав грішми, плакав при звуках мелянхолїйних пісень і танцював та бив кого небудь, але нїгде і в нїчім не знаходив успокоєня.

Склало ся якось раз, що до компанії, котра забавлялась разом з Гнатом, причепив ся, як причіпляє ся болото до чобота, нагнаний диякон, низький і грубий чоловік в обдертій рясї і з лисою головою. Єство безличне, уродливе і гидке, грав він ролю весельчака: єму мазали лисину муштардою, заставляли ходити на чвораках, пити мішанину ріжних горівок і танцювати цинїчні танцї; все те дїлав він мовчки, з ідіотичною усьмішкою на звироднїлім лици, а здїлавши, що було приказано, правильно говорив, простягаючи руку долонию до гори:

— Дайте того рублика....

Над ним сьміяли ся та иноді давали єму двугривенника, иноді нїчого не давали, але, лучалось, кидали по десять рублїв і більше.

— Ти хробе! — крикнув до него раз Гнат. — Говори, хто ти такий?

Диякон налякав ся крику і поклонившись низько Гнатови, мовчав.

— Хто? Говори! — ревів Гнат.

— Я чоловік.... котрий на то єсть, аби з него сьміяли ся.... — відповів диякон і компанїя розсьміялась на єго слова.

— Худоба ти? — спитав грізно Гнат.

— Худоба.... з нужди і слабости душі моєї.

— Ходи сюда! — закликав єго Гнат. — Ходи і сядь разом зі мною.

Боязькими кроками і дрожачи зі страху диякон підійшов до пяного купця і станув на против него.

— Сїдай коло мене! — говорив Гнат взявши єго за руку та посадивши перестрашеного коло себе. — Ти менї близький чоловік.... Я також худоба! Ти з нужди, я — з пустоти.... Я з туги худоба! Зрозумів?

— Зрозумів.... — тихо сказав диякон. А компанїя сьміялась.

— Знаєш тепер, хто я?

— Знаю....

— Ну, скажи: ти, Гнат, худоба!

Диякон не міг того. Він з острахом поглянув на величезну стать Гната і заперечаючо потряс головою. А компанїя сьміялась, неначе грім гремів. Не міг Гнат наклонити диякона, аби єго оскорбив. Тодї спитав єго:

— Дати тобі гроший?

— Дайте? — стрепенув ся диякон.

— А на що їх тобі?

Диякон не хотїв відповідати. Тогди Гнат взяв єго за обшивку і витряс із нечистих уст єго такі слова, сказані зі страхом і тихо, майже шепотом:

— Маю доч... дочку... шїснайцять лїт... в духовній школї. Для неї... збираю, бо коли вийде... то навіть тїла не буде мала чим прикрити...

— А... — сказав Гнат і пустив обшивку диякона. Потім довго сидів задумчивий і понурий та все приглядав ся дияконови. Відтак єго очи засьміялись і він сказав:

— Ти брешеш, пянице?

Диякон мовчки перехрестив ся і опустив голову на груди.

— То правда! — потвердив слова диякона хтось із компанії.

— Правда? То добре! — крикнув Гнат і ударивши кулаком по столї, обернув ся до диякона:

— Чув, ти! Продай дочку! Скілько візьмеш?

Диякон потряс головою і весь скулив ся.

— Тисяч!

Компанїя сьміяла ся, видячи, як диякон скулив ся, начеб воду холодну на него ляли.

— Два! — ревів Гнат, засьвітивши очима.

— Що ви?... Як то?... — лепетів диякон, простягаючи обі руки до Гната.

— **Злодійска зухвалість.** В шинку Катца при ул. Казимирівскій приступила Мария Бульба до почтиліона Прокопа Турка і запитала его котра годнна. Коли Турок вийняв з кишені годинник, злодійка вхопила его і втекла. Коли єї опісля на жадане Турка відшукано і арештовано, она зухвало перечила тому, мовби вихопила від Турка годинник і казала, що навіть не була в шинку, хоч сьвідки говорили її до очий, що то неправда. — При ул. Пекарскій знов під ч. 16 віднавляють робітники помешкане дра Дембицкого. До отвертого того помешканя, мимо того, що в другій комнаті працювали мулярі, зайшов якийсь Михайло Берсекевич, виважив двері бібліотеки і спакувавши там богато книжок забирав ся виходити з ними, коли его добачив один з мулярів і завів разом з книжками до сторожихи. Тут сказав злодій, що прийшов з книжками від переплетника, але скоро дра Дембицкого нема дома, то він їх не лишить. Єму повірено і пущено на волю. Аж коли злодій пішов, спостережено, що він розбив шафу. Єго удало ся відшукати і арештувати, але зухвалий злодій ще й на поліциї обставав при тім, що він не крав книжок лиш приніс їх від переплетника Кучабіньского.

Штука, наука і література.

— **Начерки Олекси Кузьми** I. Том. Під таким заголовком появила ся збірка оповідань, котра містить в собі: „Трудна кариера“, „На перебій“, „На посаді“ і „Дивак“. — Дістати можна в Ставропигійскій книгарни. — Ціна 2 К.

Телеґрами.

Відень 1 липня. Вчера рано прибув угорский президент міністрів Сель до Відня, і був на авдиенциї у Є. Вел. Цісаря. Зараз по авдиенциї скликав Є. Вел. Цісар засідане ради коронної, в котрім взяли участь Сель, Кербер і ґр. Ґолуховский. Вечером відїхав Сель до Будапешту.

Вашинґтон 1 липня. Президент Русвельт підписав закон, дотикаючий будови панамского каналу.

Париж 1 липня. Temps подає зміст войскової конвенциї заключеної між Росиєю і Болгариєю. Росия зобовязала ся на случай війни боронити независимости Болгариї, а Болгария має віддати Росиї цілу свою армію до розпорядимости, коли би вибухла яка війна на балканьскім півострові.

Льондон 1 липня. Виданий вчера бюлетин про стан здоровля короля Едварда потверджує, що король має ся лїпше і не замічено ніяких непокоячих познак. То само потверджують телеґрами, які висилала жена короля до своїх родичів в Копенгазї.

— Три!

— Гнате Матвієвичу! — тонким, уриваним голосом крикнув диякон — Господа Бога ради... ради Христа! Буде вже... перестаньте... продам. Для неї... ради неї самої продам!

В его криках, корчево різьких, звучала грозьба против когось, а очи у него, котрих ніхто перед тим не замітив, сьвітили як уголь. Але компания пяних людий дико сьміяла ся над ним.

— Досить! — грізно крикнув Гнат, випрямившись в цілій своїй поставі і зморщивши брови. — Ви чорти! чи не розумієте, о що розходить ся! Від того плакати можна, а ви реготете ся...

Він підійшов до диякона, упав перед ним на коліна і рішучим голосом сказав до него:

— Дияконе! Тепер ти бачив, яка з мене худоба. На, плюнь менї в лице.

Наступило щось дивного і сьмішного. Диякон також кинув ся до ніг Гнатови і, як величезна черепаха, повзав около них, цілував коліна та крізь плач щось бурмотів. Гнат знов склонившись над ним, хотів піднести его з землї та кричав то розказуючо то просячи:

— Плюй! Лиш просто в безвстидні очи мої!

Тронута на хвильку грізним криком Гната компания знову сьміялась так, що шиби дрожали у вікнах господи.

— Цїлих сто рублів даю, плюнь!

А диякон повзав по земли та плакав зі страху, або зі щастя, що чує, як той чоловік просить его о своє понижене.

Вкінци Гнат встав з землї, копнув ногою диякона і кинувши єму пачку гроший, сказав несамовито і з усьміхом:

— Голота... Чи можна чоловікови каяти ся перед такими людьми? Одні боять ся чути покаяня, другі сьміють ся над грішником.... Я вже хотів йти... серце здрогнуло... Дай, гадаю... І нічого я не думав при тім... так було! Забирай ся! Уважай, щоби я тебе ніколи не побачив! Чуєш?

— А то дивак! — крикнула компанія.

В місті ходили казки о его гулятиках, его всї строго осуджували, але ніхто ніколи не відказував ся від его запрошеня на орґії. Так жив він цілими тижднями.

І неожидано являв ся він в дома, пересяклий цілий атмосферою шинковою, але вже придавлений і тихий. З покірно спущеними очима, в котрих тепер горів встид, він мовчки слухав докорів жінки, смирний і глухий як вівця, ішов у свою комнату і там замикав ся. По кілька годин з ряду вистоював він на колїнах перед сьвятими образами, опустивши голову на груди; безпомічно висїли его руки, спина згинала ся і він мовчав, як би не сьмів молити ся. До дверий підходила на пальцях жена і підслухувала. Тяжкі зітхненя роздавались за дверми, — зітхненя умученого і хорого коня.

— Господи! Ти видиш... — глухо шептав Гнат, з силою притискаючи до широкої груди долоні рук.

В днях покаяня він пив тілько воду і їв житний хліб. Жена ставляла рано перед двер ми его комнати більшу карафку води, півтора фунта хліба і сіль. Він отвирав двері, брав собі ту поживу і знов замикав ся. В той час вже єму в нічім не перешкаджали, навіть уникали і не показували ся єму на очи.... По кількох днях він знов являв ся на біржи, жартував, сьміяв ся, принимав замовленя на доставу збіжа, був зоркий як опитна птиця хижа і оказував ся знов знаменитим знатоком всего того що відносило ся до его інтересів.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).